

1991'DEN 2017'YE ZONGULDAK MADEN İŞÇİSİ

Aydınlık Gazetesi, 6 Kasım 2017

Yıldırım Koç

Meclis'teki Torba Yasa Tasarısında şu hüküm yer alıyor: "Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK) ile Türkiye Kömür İşletmeleri (TKİ), uhdelerinde bulunan maden ruhsat sahalarını işletmeye, işlettirmeye, bunları bölerek yeni ruhsat talep etmeye ve bu ruhsatları ihale etmeye yetkilidir."

Bu düzenleme, TTK ve TKİ'nin denetimindeki maden sahalarının özel sektöre devredilebilmesi, diğer bir deyişle, bu önemli iki kuruluşun özelleştirilmesi anlamına geliyor.

Bu tasarıya, Temmuz 2017 istatistiklerine göre, 8487 üyesi bulunan Genel Maden-İş Sendikası tepki gösterdi. Bu yazının yazıldığı tarihe kadar 25.935 üyesi olan Türkiye Maden-İş Sendikası'ndan bir tepki gelmemiştir.

Türkiye Maden-İş Sendikası, eğer bu tasarıya karşı eylemli bir tepki göstermezse, belki belirli yerler tarafından takdir edilecek, ancak tarihine kötü bir sayfa daha eklemiş olacak.

Genel Maden-İş Sendikası ise, kararlı davranır ve gereken desteği de sağlayabilirse, tarihine övünülecek bir sayfa daha ekleyecek.

1990 GREVİ VE 1991 MADENCİ YÜRÜYÜŞÜ

Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin en önemli eylemlerinden biri, Genel Maden-İş üyesi TTK işçilerinin 30 Kasım 1990 günü başlattıkları grevin ardından, 4-8 Ocak 1991 günleri Zonguldak'tan Mengen'e kadar yaptığı yürüyüştür.

1990 yılında TTK'da 42 bin işçi çalışıyordu. Madenciler Zonguldak'ı her gün bir eylem alanına çevirdi. Ocaklardan kente yürüyen onbinlerce işçi ve aileleri, haklı taleplerini dile getirdi. İşyerlerinde grev komiteleri oluştu. İşçiler, grevin ilk günü çocuklarını okula göndermedi. 4 Ocak 1991 günü de, Ankara'ya otobüslerle gidilmesi kararlaştırılmışken valiliğin otobüsleri engellemesi üzerine, onbinlerce işçinin ve ailesinin Ankara'ya doğru yürüyüşü başladı. Yürüyüş, 112 km. uzaklıktaki Mengen'e kadar sürdü. Askeri birlikler yolu kesti. 8 Ocak 1991 günü işçiler Zonguldak'a geri döndü. İmzalanan toplu iş sözleşmesiyle, ortalama çıplak brüt ücret 478 bin liradan, birinci yıl ilk altı ay için 1 milyon 470 bin liraya, ikinci altı ay için 1 milyon 868 bin 760 liraya yükseltildi.

Eylemin başarısında Zonguldak halkının ve ülkemizin dört bir yanındaki işçilerin ve demokratik kitle örgütlerinin büyük katkısı oldu. Zonguldak işçisi, niteliği tartışmalı olan 1965 Kozlu Olayları sonrasında ilk kez çok büyük bir kitlesel eylem gerçekleştirdi.

BUGÜNKÜ DURUM

Bugün TTK yeniden saldırı altında.

5 Nisan 1994 istikrar programında da TTK'nın bazı ocaklarının kapatılması öngörülüyordu. Ancak o tarihlerde gerçekleştirilen eylemlerle bu adım engellenmişti.

Ancak hükümetler sistemli bir politikayla TTK'daki işçi sayısını 1990 yılındakinin beşte birine indirdi. Bazı ocaklara ilişkin maden ruhsatları özel şirketlere kiralandı (rödevans).

Bugün Genel Maden-İş Sendikası'nın özelleştirmeye karşı şimdiye kadar gösterdiği kararlı tavır önemlidir ve desteklenmelidir.

Ancak bugün işçilerin işleri 1990 yılındakinden çok daha zor. Bu zorluk bilinerek, çok daha sistemli bir mücadele örgütlenmelidir.

1990 yılında işçilerin ücretlerinin satınalma gücü çok düşmüştü; herkes ayaktaydı. Bugün ücretlerde önemli bir sorun yaşanmıyor.

1990 yılında 42 bin işçi vardı; bugün 7 binler civarında işçi çalışıyor.

1990 yılında işçilerin ortalama kıdemi yüksek değildi; günümüzde yüksek.

İnsanların gözü eskisi kadar kara değil; daha ihtiyatlılar.

Bu zor koşullarda, başarının önkoşulu, 1990 yılındakinden çok daha geniş ve etkili bir destek sağlanması ve dayanışma yaratılmasıdır. Bu dayanışmanın yaratılmasında ise gazete ve televizyon kanallarının önemi çok büyük.